

[Çanakkale Atletik GSK](#)
Bilimin ışığı ile eğitim veriyoruz

FUTBOLDA ORTA SAHA OYUNCUSU NASIL OYNAR, GÖREVLERİ NELERDİR?

Yalkap Ballyyev

ballyyevy96@gmail.com

Bir futbol takımının oyun seviyesinin doğrudan orta sahasına bağlı olması boşuna değildir. Bu, futbol uzmanlarının çoğunluğunun ortak görüşüdür ve bu görüş mantıksal bir temelede dayanmaktadır. Hücum oyuncularının güzel golleri hakkında istediğiniz kadar konuşabilirsiniz, ancak bu goller onlara "servis" yapan orta saha oyuncuları olmadan mümkün olmazdı.

Şekil 1 ünlü orta saha oyuncuları (google)

Aynı şekilde savunma oyuncularının ve kalecinin kurtarışlarını, müdahalelerini hayranlıkla izliyor olabilirsiniz, ancak rakip takımın hücumları önce ortasahada ve kenarlardan söndürülmezse bunlar boşuna olacaktır. Özetle orta saha futbolun beynidir ve bu pozisyonda oynayan oyuncular ne kadar güvenilir ve yetkin olursa, tüm takımın oyunu o kadar güçlü ve kararlı olur. Futbol tarihine bakıldığında, özellikle de son 30 yıldaki (futbol ve taktik anlayışının değişmeye başladığı dönemlerden itibaren) futboldaki başarı çizgilerine bakılırsa başarılı takımların en önemli oyuncuları, bazen de gözlerden kaçan gizli kahramanları orta saha oyuncularındır.

Real Madrid'in güncel orta sahası, Milan'ın efsanevi üçlüsü, 2008 ve sonrasında Gvardiola'nın Barcelonası'nda orta saha oyuncuları takımlarının başarılarında önemli rol oynamışlardır.

Şimdi, futbolda orta sahanın önemini daha geniş şekilde tartışalım. Her takım maçta kazanmayı ve gol atmayı amaçlar. Bu nedenle, her futbol takımının forvetleri vardır. Ancak, takımın başka bir görevi daha vardır ki, bu da rakibin kendi kalelerine gol atmasını önlemek. Bu ise savunma oyuncularının asıl görevleridir. Sahanın merkezinde ise orta saha oyuncuları yer alırlar. Orta saha oyuncularının görevleri ise aşağıdaki gibidir:

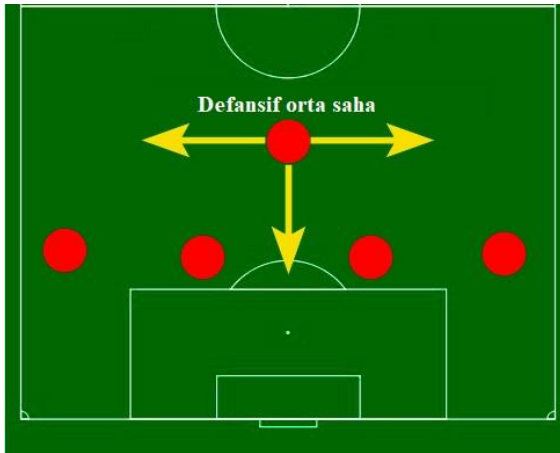
- Atağı tasarlamak ve başlatmak;
- Rakip takımın ataklarının hazırlık aşamasında bastırılması;
- Oyunun temposunun kontrolü;
- Gerekliğinde hücum veya savunma yönünü değiştirmek;
- Hücum oyuncuları için pozisyon üretme;
- mümkün olduğunca gol pozisyonlarını yaratmak.

Görüldüğü gibi, orta saha oyuncularının belli bir derecede evrensel olmaları (hem savunmada hem hücumda etkin rol almaları) gerektiği çok nettir.

İyi bir orta saha oyuncusu pas verebilmeli, kaleye şut atabilmeli ve müdahale tekniği iyi seviyede olmalıdır.

Futbolda Orta Saha Oyuncularının Görev Ve Mevkileri

1- Savunma ağırlıklı (Defansif) orta saha oyuncusu

Şekil 2. Defansif orta saha oyuncusunun yeri

Savunmaya yönelik orta saha oyuncusunun görevi futbolda en önemli ve karmaşık olanlardan biridir. Bu pozisyon rakibin ataklarını ilk aşamada durdurmak için bir tür dalgakıran olarak kabul edilir.

Ancak defansif orta saha oyuncusunun başka görevleri de vardır:

- rakibin atak girişimlerini engeller;
- rakip ataklarının hızını yavaşlatır, böylece rakibin atak girişimini ve planladığı atak yapısını bozar;
- kendi takımının ataklarını başlatır, yönünü ve yapısını belirler;
- rakibin atakları sırasında, defansif orta saha oyuncusu kendine genellikle ek bir defans oyuncusu gibi görev belirler, aynı zamanda takımının atakları sırasında bir hücum oyuncusu gibi davranıp rakip kalesinde gizli tehlike oluşturabilir.

İdeal olarak kaliteli bir defansif orta saha oyuncusu hem savunmaya hem de hücum katılmayı başarabilmelidir. Barcelona'dan Sergio Busquets, Real Madrid'den Casemiro, Claude Makelele bu rolün en güzel örnekleridir.

2. Merkez Orta Saha

Bu görevi üstelenen oyuncular, forvet arkası değil, onlardan biraz daha derinde oynarlar (Şekil 2 OS). Görevleri takımının ataklarını başlatmakla kalmayıp, aynı zamanda rakibin atak gelişimlerini de durdurmaktır. Bu pozisyonda oynayan oyuncuların oyunu "okuyabilmesi" gerekir. Merkez orta saha oyuncusunun görevleri:

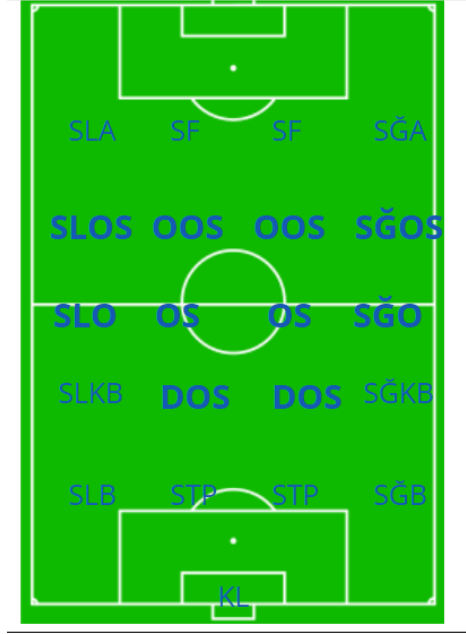
- takımının ataklarını tasarlamak ve başlatmak;
- rakip ataklarını baştan söndürmek;
- gerekirse atak yönünü değiştirmek;
- takımın hareket temposunu yönetmek;
- hazırlanan taktik hareketleri tasarlamak ve uygulamak.

3. Atağa yönelik (Ofansif) Orta Saha

Futbolun son 20-30 yıllık gelişiminde bazı orta saha oyuncularının görevlerinin önemi gittikçe azalmaktadır. Eskiden en çok sevilen ve altyapı takımlarından itibaren çocukların en hevesli olduğu orta saha pozisyonu ofansif orta sahadır, ya da 10 numara pozisyonu (Şekil 2). Bu tip orta saha oyuncuları artık yok denecek kadar azdır ve takımların çok ihtiyaç duyduğu bir oyuncu modeli değildir (En iyi örneklerden biri herkesin tanıdığı Mesut Özil'dir). Bunun nedeni futbolun dinamik ve taktikindeki değişim olarak gösterilebilir (hangisinin daha büyük etken olduğu tartışmaya açık konudur). Günümüz futbolu çok daha dinamik, yüksek tempolu

ve oyuncuların fiziksel gücüne dayalı bir yapıya ulaşmıştır. Forvet arkası oyuncuların ise bu tempoya hazırlıklı olamayışları, modern futbolda maçın büyük bir kısmının dar alanlarda oynanması, yaratıcılığın ve yeteneklerin öneminin arka planda kalması bu pozisyonun neredeyse yok olmasına sebep olmuştur.

Şekil 2. Ofansif orta saha oyuncu pozisyonu (OOS). Kaynak wikiwand¹

4. Kanat Orta Saha

Daha çok taktiksel nedenlerden dolayı orta saha kanat oyuncularının modern futboldaki görevleri azalmıştır. 2000’li yıllara kadar futbolda 4-4-2 dizilimi egemen olduğu için orta saha kanat oyunlarına ihtiyaç duyulmuştur. Şimdi ise geniş taktik anlayış dönemine girilmesinden dolayı 4-4-2 dizilimi tarihte kalmıştır (Şekil 2’de SLOS ve SĞOS).

Üstünlük yarışının üst düzeyde olduğu günümüzde futboldaki gelişmelere ayak uyduramayan futbolcular, pozisyon tanımında daha esnek, yeniliklere daha açık oyunculara karşı olan yarışlarını kaybetmeye mahkumlardır.

¹ http://www.turkcewiki.org/wiki/Orta_saha

İyi Bir Orta Saha Oyuncusu Nasıl Olunur?

Altyapı takımlarında antrenörler için yönergeler, aşağıdaki kriterlere göre orta saha oyuncularının seçilmesini önermektedir:

- oyuncu iyi bir fiziksel gelişim göstermelidir: orta saha oyuncusu kural olarak konumu ve görevi gereği sahada çok koşar, çok çalışır;
- savunma becerilerine ve hücum oyuncu işlevine eşit derecede hakim olmalıdır. Kaliteli bir orta saha oyuncusu isabetli şut atma, top kesme ve top kapma becerileri de olmalıdır;
- orta saha oyuncusu yüksek düzeyde taktik eğitimi almalıdır: maçta rakip takımın taktiğini analiz etmeli, zayıf noktalarını aramalı, kendi takımının zayıflıklarını maskeleymeli ve taktiksel görevlerin değişmesi durumunda takımın oyununu düzenlemelidir.

Genel olarak, bir orta saha oyuncusunun futbolu her zaman sıradışı olmalıdır. Belli bir taslak veya şemaya göre oynarsanız, rakip çabuk alışacaktır. Ne yazık ki, Türk Milli Takımının da son Avrupa Şampiyonası'ndaki oyunu bunun bir teyididir. Takımın yenilgilerine yol açan en önemli neden orta sahanın sıradan bir oyun sergilemesiydi. Defans-Orta saha, Orta saha-Hücum hatlarının birbirinden kopuk olmasıydı. Dünyanın en iyi takımlarına dikkat edilirse her zaman yeni çözümler aramaktan, farklı tarzları denemekten, risk almaktan ve hata yapmaktan korkmuyorlar. Bir futbolcu, özellikle orta saha oyuncusu maçlarda hata yapmaktan korkuyorsa o maç kaybedilmiştir.

”Orta saha fark yaratır - bu futbolun temel kuralıdır”.

Çanakkale

27/04/2022